

WAAR IS PIETJE NAARTOE GEVLOGEN?

*Tekst Benoît Dupuis en CGPW
Fotografie Jos Balcaen en Lavinia Wouters*

Uvindt een koopje op eBay. De verkoper is u onbekend, en hij vraagt om te betalen via Western Union. Doe dat niet! Rond deze wijze boodschap is de preventiecampagne opgebouwd die de federale politie samen met Test-Aankoop, eBay en het geldtransferbedrijf Western Union heeft opgestart. Doel van deze campagne: de internetgebruiker waarschuwen voor oplichtingspraktijken op het internet. Wees op uw hoede als een onbekende u op het web vraagt om een betaling te verrichten via Western Union. U zou wel eens gepluimd kunnen worden.

Olivier Bogaert (RCCU Doornik): "We hebben te maken met professionele oplichters, die goed georganiseerd zijn."

BRUSSEL/DOORNIK – Een liefhebber van papegaaien zit te krap bij kas om de papegaaiensoort van zijn dromen te kopen. Tot een verkoper hem op een internetdiscussieforum het zo begeerde beestje aanbiedt voor maar 150 euro. Een buitenkansje! Er is echter één klein probleem: de verkoper bevindt zich in Benin, wat de transactie bemoeilijkt.

Maar hij stelt de liefhebber gerust: 'Pietje' (zo heeft hij z'n raspapegaai al gedoopt) zal samen met andere dieren die zijn bestemd voor Europese dierenparken, worden vervoerd en bij zijn aankomst in Antwerpen kunnen worden afgehaald.

Het transport in 'de ark van Noah' drukt de kosten. De liefhebber van gekleurde veren zal slechts een bijdrage van 50 euro moeten neertellen, plus 250 euro administratiekosten voor het afleveren van een echtheidscertificaat. Zo gezegd, zo gedaan. Hij doet de betaling bij De Post via Western Union, een dienst waarmee contant geld kan worden verstuurd over heel de wereld.

Maar... Daags nadien leest hij in een mail dat de Beninse gezondheidsinstanties een gezondheidscertificaat eisen. Het honorarium van de dierenarts en de prijs voor het officiële document lopen op tot 150 euro, opnieuw via Western Union te betalen. 'Pietje' is nu zo dichtbij.... En in een dierenwinkel is de kostprijs nog

hoger... Dus tast onze papegaaienvriend opnieuw in zijn portefeuille.

En daarna? Een oorverdovende stilte, geen woord meer van de verkoper. En niet het minste vrolijke gekrijs van Pietje de papegaai...

De liefhebber ruikt onraad en surft naar het discussieforum. Tot zijn grote ergernis stelt hij vast dat andere internetgebruikers ook het slachtoffer waren van dezelfde oplichter. Pietje zal niet komen... En hij heeft al even weinig kans om zijn geld terug te krijgen als om een raspapegaai op de kop te tikken voor de luttele som van 150 euro!

Oplichting via het internet kent een ware *boom*: in 2006 werden 70% meer feiten vastgesteld ten opzichte van het jaar tevoren. Eén van de modi operandi betreft de aan- en verkoop van goederen of dieren op het web, zoals in het hierboven beschreven geval. De fraudeurs gebruiken de diensten van Western Union zonder dat het bedrijf er weet van heeft. "De diensten van Western Union zijn bestemd voor mensen die elkaar kennen, zoals een gastarbeider die geld stuurt naar zijn familie of een moeder die geld stort aan haar kind in het buitenland. Via ons een betaling verrichten, is als een bundel contant geld in een envelop stoppen en die met De Post versturen", aldus Simon

Pierre de la Seiglière, directeur van Western Union voor de Benelux.

Zodra het slachtoffer heeft betaald, is de kans op identificatie van de dader(s) en op het terugkrijgen van de sommen nagenoeg onbestaand. De oplichters gebruiken uit voorzorg een valse naam en betrekken verschillende landen met verschillende wetgevingen bij hun praktijken. Ze maken bijvoorbeeld gebruik van een e-mailservice in land A, ze loggen in vanuit land B, terwijl de benadeelde zich in land C bevindt en het geld zal worden afgehaald in land D waar geen identiteitsbewijs moet worden voorgelegd.

Als in een luchtbel

Het idee voor een preventiecampagne kwam van de Regional Computer Crime Unit (RCCU) van de Federale Gerechtelijke Politie (FGP) Doornik. Die kreeg de steun van de Federal Computer Crime Unit (FCCU) en van diverse partners uit de privésector waaronder Western Union. Er werden zo'n 6000 affiches en 15000 foldertjes gedrukt. De affiches prijken onder meer op de plaatsen waar Western Union actief is (450 in België, waarvan 350 postkantoren), in de RVA- en VDAB-lokalen waar computers met internetaansluiting ter beschikking staan, in de cybercafés en in de onthaal-

ruimtes van de lokale politie. Op de sites van de partners van de campagne, zoals eBay of autoscout24.be (een website met zoekertjes voor auto's) verschijnt eveneens een waarschuwingsbanner.

“Dit is geen luxe”, stelt Olivier Bogaert, onderzoeker bij de RCCU van Doornik. “We hebben te maken met professionele oplichters, die goed georganiseerd zijn. Ze zijn meestal afkomstig uit Roemenië en Bulgarije, maar ook uit Italië en Spanje waar Roemeense en Bulgaarse criminele organisaties zijn gevestigd. Anderen komen uit Afrika, zoals in het klassieke geval van de papegaai.”

Vreemd genoeg doet het web bepaalde internetgebruikers hun zin voor realiteit verliezen waardoor hun waakzaamheid verslapt. “Wie op de man af een auto krijgt aangeboden voor een spotprijs, zal eerder wantrouwig reageren. Maar als diezelfde persoon hetzelfde aanbod ziet op het internet, kan hij volkomen anders reageren, zelfs al stelt men hem voor om een voertuig te kopen van een in Duitsland gevestigde Engelsman die vraagt om in Italië te betalen”, verklaarde Eric Absil (FCCU)¹⁾, tijdens de persconferentie ter gelegenheid van de start van deze preventiecampagne.

“De koper wil in zulke gevallen altijd een gouden zaak doen. Dat hoopt hij tenminste”, verklaart Olivier Bogaert. “Voeg daarbij de kunst van het adverteren van de oplichters, de manier waarop ze het product aantrekkelijk maken, en de valstrik is gelegd.”

“ Olivier Bogaert

De oplichters bezitten de kunst van het adverteren, de manier om het product aantrekkelijk te maken en de valstrik is gelegd!

Conclusie? We komen terug op de slogan van de campagne: “Een onbekende vraagt u om een aankoop via internet met Western Union te betalen, doe het niet!”

Enkel de beveiligde betalingssystemen van de erkende websites kunnen als

betrouwbaar worden beschouwd. Of zoals de Doornikse onderzoeker zegt: “De veiligste methode blijft de betaling na ontvangst. Laat het versturen via De Post, en betaal aan de postbode.” ■

¹⁾ Eric Absil is vandaag lid van de CCU Charleroi.

²⁾ Zie rubriek Webwatch, Inforevue 1/2007, blz. 2.

ENKELE TIPS

- Wees op uw hoede voor ‘gouden zaken’ en gemakkelijk geld.
- Wees dubbel voorzichtig wanneer de verkoper of koper van een goed via internet zich in het buitenland bevindt.
- Weiger gebruik te maken van de diensten van Western Union om een betaling te doen aan een onbekende.
- Als u een feit wil melden dat op internetoplichting of -fraude lijkt, kan dat via www.ecops.be.
- Als u ondanks alles toch het slachtoffer bent van internetoplichting of -fraude, doe dan aangifte bij de politie.